

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

DNTs innspill til arbeidet med veikart for reiselivet

Vi takker for mulighet til å sende våre innspill på tross av at vi ikke fikk til å stille grunnet sykdom.

DNT er Norges største friluftslivsorganisasjon med 320 000 medlemmer. Organisasjonen består av 56 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag og frivillige som har ansvar for til sammen mer enn 550 hytter, 22.000 km med T-merkede stier og om lag 5000 km kvista løyper over hele landet. DNTs medlemsforeninger arrangerer årlig over 18 000 aktiviteter og kurs, herunder kurs innen fjellsport og vannaktiviteter og andre aktiviteter som krever spesiell friluftslivskompetanse. DNT har også egne turlederkurs og driver instruktørutdanning.

DNT arbeider for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. Dette innebærer både å sikre bevaring av natur og friluftslivsområder og å ivareta den norske friluftslivstradisjonen og prinsippene i allemannsretten og friluftsloven om fri ferdsel og at tilgang til norsk natur skal være gratis.

Frivillighetens plass i nytt veikart

Ved utvikling av et veikart for reiselivet mener vi det er viktig at regjeringen vektlegger både det naturbaserte reiselivet og det alminnelige friluftslivet. DNT er opptatt av at godkjenningsordninger, sertifiseringsordninger og konsesjonsordninger for tilbydere av kurs og turer ikke vanskeliggjør aktiviteten til frivilligheten, som er avgjørende for å sikre den norske friluftslivstradisjonen med egenorganiserte aktiviteter, lavterskeltilbud og bred friluftslivkunnskap i befolkningen.

Vekst i det naturbaserte reiselivet avhenger av at frivilligheten også sikres forutsigbar finansiering. Tilrettelegging av stier og turmål og beredskapsarbeid ivaretas i dag i stor grad av de frivillige organisasjonene. Gjennom et stort dugnadsarbeid er DNT og andre frivillige lag og foreninger med på å tilrettelegge for fellesgoder som det norske naturbaserte reiselivet nyter godt av.

Skal vi tilby besøkende gode opplevelser også i fremtiden, må vi derfor sikre det gode samarbeidet mellom reiselivsaktørene, frivillige organisasjoner, grunneiere og kommunen, og frivilligheten må sikres tilstrekkelige ressurser og stabile rammevilkår. Også Innovasjon Norges reiselivsstrategi er tydelige på at vekst i næringen er avhengig av de friluftslivsorganisasjonene og frivillighetens innsats.

Sterk besøksforvaltning

Vi tror en oppretting og styrking av besøksforvaltningen i kommunene er avgjørende for å ivareta allemannsretten og sikre bærekraftig utvikling av reisemål og lokalsamfunn. Naturen og allemannsretten utgjør grunnlaget både for det tradisjonelle friluftslivet og det naturbaserte reiselivet. De siste årene har mange turmål opplevd stor besøksvekst som fører med seg muligheter, men også utfordringer knyttet til slitasje på natur- og kulturverdier. Det er viktig å finne gode løsninger som sikrer et bærekraftig reiseliv, samtidig som vi bevarer allemannsretten som et gratis fellesgode. Å investere i god besøksforvaltning er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling av reisemål og lokalsamfunn, og for å unngå at det må tas i bruk ferdselsbegrensninger, og at allemannsretten må vike i områder med stort besøkstrykk.

Et klimavennlig reiseliv

DNT ser behovet for omleggingen til et såkalt regenerativt reiseliv, som i større grad bidrar til å ta vare på og gjenoppbygge natur og til å styrke lokalsamfunn. Det blir framover viktigere å ha de rette besøkende på de rette plassene til rett tid. For at reiselivet skal redusere sine klimagassutslipp, må vi vri markedsføringen mot besøk med lavt klimaavtrykk og satse mer på lokal- og nærmarkedene.

Behovet for besøksforvaltning i form av kanalisering og tilrettelegging ved de høyt besøkte reiselivsmålene skiller seg i mange tilfeller fra behovet knyttet til det alminnelige friluftslivet og for kanalisering og tilrettelegging i mindre besøkte områder. Det er likevel ikke alltid lett å sette et klart skille mellom det naturbaserte reiselivet og det alminnelige friluftslivet.

Statlig ansvar for besøksforvaltningen

Økt press på naturen og økt bruk av naturen, betyr at det også utover en eventuell fellesgode-finansiering, også er behov for økte bevilgninger til naturforvaltning og tilrettelegging for friluftsliv. Særlig i verneområder mener vi staten bør ta et økt ansvar for besøksforvaltningen. Bevilgninger til nasjonalparkforvaltningen har ikke økt tilsvarende som de økte besøkstallene og utfordringene, og vi mener det er behov for et betydelig løft.

UT.no - Norges største turportal

Mye turplanlegging skjer i dag digitalt. UT.no er Norges største turportal og et veldig viktig virkemiddel for å få folk ut på tur og for å veilede folk til å ta gode og naturvennlige valg når de ferdes i naturen. Vi tror at de fleste ønsker å ta vare på naturen de ferdes i, men mange mangler nødvendig kunnskap til å kunne gjøre det. Bruken av UT øker stadig og har over nå 6 millioner brukere. Gjennom UT.no kan vi derfor nå veldig mange brukere og bidra til å påvirke valg av turmål og ruter i planleggingsfasen. I reiselivssammenheng kan UT med andre ord være et viktig verktøy for å kanalisere ferdsel til turmål som tåler besøk og bort fra sårbare områder eller områder hvor besøkstrykket allerede er for stort.

Merkehåndboka

I Norge har vi en felles standard for skilting, merking og tilrettelegging av turstier - Merkehåndboka. Den skal sikre at folk finner frem og får gode opplevelser i naturen og gjelder både for turister, turfolk i Norge og for folks hverdagsturer langs kysten og der de bor. Målet er at alle som bruker naturen, skal møte på likt system for merking og tilrettelegging, uansett hvor i Norge de beveger seg.

Standarden er et samarbeid mellom DNT, Friluftsrådenes Landsforbund og Innovasjon Norge. Dette er et viktig verktøy for å styre ferdselen i sårbar natur og et helhetlig system for alle som tilrettelegger for naturvennlig ferdsel for vandring, skigåing, sykling og ferdsel på vann. Et slik nasjonalt felles system er viktig for å heve kvaliteten på det norske vandreproduktet og vil også bedre sikkerheten til turistene, da de lettere kan velge turer ut fra egne forutsetninger. Dette arbeidet må videreføres inn i et nytt veikart for reiselivet.

Oslo 17.10.2023

Med vennlig hilsen

Dag Terje K Solvang
Generalsekretær
Den Norske Turistforening